

LÁTSZOTT RAJTA, HOGY NEM ŐSLAKÓ

Tolnai Ottó

Már majdnem keresztben feküdt. A lepedők kicsit piszkosan, nem is piszkosan, sötétfehéren, csavarodtak a vállára, az egyik lábára, le-
lógtek a padlóra. „Öreg görög”. Lábujjait próbálta az egyik csipkés
szegély szemeibe akasztani. Eszébe jutott, hogy a csipkés rész rend-
szerint fejtől szokott lenni, és abbahagyta. Kilenc óra negyvenöt volt.
Elfelejtette levetni az óráját. Ezt az órát valahogy szerette. Zsebórát
szándékozott venni, de amikor ráakadt erre a szögletesre, inkább ezt
választotta. Éjszakára mindig letette. Nem attól félt, hogy hozzáüti
az ágy széléhez, inkább attól, hogy behatol a por. Úgy gondolta, az
ágyak porosak. Egyetemista korában eléggé piszkosak voltak az ágyai
és ez valahogy belerögződött. Viszont egy idő óta félt is lekapcsolni
az órát. Tényleg félni kezdett, hogy egy dinárnyi fekete lyuk van a
kezén, alatta. Nem emlékezett, honnan, mikor szedte ezt fel. Biztosan
valami szürrealista ötlete lehetett. Biztosan. Felesége hétre munkára
ment. Volt úgy, hogy ő is fölbredt és lekísérte a partra, az autóbusz-
állomásig. A sofőr mindig üdvözli őket, felemeli a kezét. Lánya, a
sofőr lánya, egy ideig a feleségével dolgozott. De váratlanul, egyik
napról a másikra, leszáványodott. Szeme körül mind kilátszott az a sok-
sok kusza ér. Kettő, három egészen megfeszült, szinte kinyújtották a
szemét. És szemei is eresebbek lettek. Nem vörösek, nem. Fehérje in-
kább kitisztult, kék lett. A hajszálerek meg egészen sötétvörösek. Mint
valami szép állatszemek. Különben is szinte átlátszó lett a bőre. Pe-
dig érdekes, szeplői is akkor jelentkeztek. Igaz, még azok alatt is tisz-
tán látszott az erek kék rajza. Akkor vette észre, hogy a soványodás-

sal és a lázzal tényleg valami különös szépség is jár: áttetszővé válik az ember. Egy évre rá meghalt. Vagy elutazott? Nem is kérdezte. Hajnalban legszebb a tenger. Máskor félni lehet tőle. Igaz, a hegyektől, szántóföldektől is lehet félni. És nemcsak olyankor, amikor eltéved az ember, vagy nincs hova mennie, hanem éppen olyankor, amikor tudja, hogy mondjuk egy szobába fog majd belépni és a szobában egyáltalán nem lesz sötét, de világos sem lesz, és a szobában majd emberek lesznek, egyszerűen emberek, élő, annyira élő, hús-vér emberek, kékespiros emberek, akiknek a kezei alig észrevehetően deformálódtak valamitől, a munkától, vagy a semmittevéstől és az ablaküvegen keresztül látni fogja a földeket vagy a hegyeket, éppen olyankor... Elbáméskodott. A sirályok mintha a halakkal háltak volna. Olyan tiszták, boldogok. Később megfogja őket a hajófüst. Meg aztán később már félelmetesen rikácsolnak. Körülbotorkálta a félszigetet. A halászok azt hitték: turista. Látszott rajta, hogy nem őslakó. Legjobb esetben olyan emigránsfélének tűnhetett. Igaz, ahhoz még fiatal volt. Hiszen ilyen fiatalon még nem szoktak „veszíteni” az emberek. Főleg nem olyan nagy dolgokat, olyan nagy dolgokban. Felesége észrevette, hogy mind tovább ácsorog a tükör előtt. Megpróbált kicsit hanyagabban, egyszerűbben, természetesebben öltözködni. De amikor közelebb hajolt, észrevette, hogy egy-két izom kinyúlt, elgyöngült az arcán, észrevette, hogy „leesett” az álla, arca nagyobb, hosszabb lett. Többször lepődött meg, hogy más az arckifejezése, mint éppen gondolta, érezte. Utoljára még egy kagylót hozott hamutálcának. Ez már a negyedik. Lópatára emlékeztetett, úgy fordítva. Mondta is. Mesélte, szerette hallgatni, ahogy reszelik a szarut, meg ahogy a tüzes patkó megégeti. Megijedt, idővel mennyire kitisztul egy-egy gyerekkori motívum. Például azok az eperfarönkök, amit a nagy tél idején kellett minden hajnalban fűrészelniük bátyjával. Apjuk börtönben volt, fenn a hegyekben, ahol kígyók is voltak. Olyan utakat építettek, ahol most szédülnek az utasok. Kanyonfalakra véstek párkányt. De azt szerették csinálni, mert sok volt a falban a tojás. Zsákvarró tükkel ütöttek rajtuk lyukat. Vince bácsi leesett, de esés közben még kihörpintette a kis, zöld szeplős tojást. Mintha a madarak nem haragudtak volna rájuk. Még a sasok sem. És otthon, amíg az apjuk oda volt, neki és bátyjának kellett fűrészelni a télirevalót. Hatalmas keresztvágó fűrészsel. Avas szalonnával dörzsölték a nagy fogakat. Rossz reszelővel próbálták élesíteni őket. Valami tető alatt. Húguk nem is ismerte apjukat. Bársonyruháik voltak. Édesanyjuknak még a házkutatás előtt sikerült eldugnia egy vég órany bársonyt. Tél volt, de a fészter alja poros volt. A bátyja mindig oda vizelt, port húzott rá aztán csizmájával. A bátyja „rossz” volt. Ha összeveszett az anyjával, napokig nem jött haza. Egyszer ellopott egy díszkötésű lexikont meg egy széles karimájú női kalapot. A bátyja nyáron nem volt hajlandó kopaszra nyíratkozni. Nagyszüleiknek ki kellett kötniük az egyik fához, és úgy nyírták nullásra, létrás-nullásra. Olyankor, ha lekísérte feleségét, csak dél körül ért vissza. Összerakta az ágyat. Megborotválkozott. Akkortájtban már szép tiszta volt a bőre. Hófehér, két oldalán dinárnyi pirossal. Amióta fenn az óvárosban felfedezte azt a kis öreg francia borbélyt, ritkán borotválkozott odahaza. Ha sok pénze

lenne, mesélte, éjjel-nappal borotváltatná magát. Szebb dolgot nem is tudna elképzelni, kívánni. „Végül még megnyúzatod magad”, mondta a felesége. Egy rakás papirost, sárga kéziratpapirost (citromsárga, bagolyvíznyomású papirosra írt, ott találta az egyik kis papírkereskedésben és mind felvásárolta, volt már egy kis patinájuk is, a háború előttről maradhattak), könyvet rakott az íróasztalra. Mintha dolgozott volna. Pedig még azon a Marcuse-könyvön sem rágta át magát. (A fordítójától kapta, még mielőtt árulni kezdték volna. Attól a kis, mérges, mirigy-emberkétől, attól a határualanul ingerlékeny lelkű muszlimán emberkétől, aki mindig svédül szavalt neki az utcán, hogy megálltak az emberek. És különben is őt még mindig izgatta a Freudügy. A könyv külalakja is tetszett neki). Megvizsgálta felesége párnáját. Tisztább volt, mint az övé. Habár ő néha meg is fordította. Nem szeretett fejet mosni, mert mindjobban hullott a haja. Félt, hogy egyszer majd ő is olyan mesterkedésekhez fog folyamodni, mint a kopaszodó emberek általában. Szeretett volna felkelni, de mintha valaki ráült volna a mellére. A mennyezet kukacait vizsgálta már vagy két-három órája. — Megint három piros. Az egyik már napok óta nem mozdul az égő mellől. Szabályos spirálba tekerődött, szépen. A másik kettő még a sarkoknál tartott. Nem tudta biztosan, a fény felé igyekeznek-e. Tegnap valami dobozzal összenyomott egyet. Úgy ropogott, mintha üvegből lett volna. Teljes erejéből meg kellett nyomnia. Érezte a doboz puha papírfalán keresztül, mutatójaja alatt, ahogy előbb megrándult, próbált összehúzódkodni, aztán hirtelen megkeményedett, megüvegesedett. Végül is, éppen csak megroppant. Bepiszkította a falat. A doboz az ágy alá rúgta. Aztán bemászott érte. Felesége biztosan azt hinné, véletlenül esett oda, szoknyájába törölné és az íróasztal sarkára tenné. Nadrágja zsebébe dugta. Még most is ott volt. Nem is emlékezett, mi lehetett benne, az övé vagy a feleségéé volt-e. Hirtelen észrevette, milyen fülledt a szoba levegője. Felkelt, kinyitotta a terasz durva, fehérre festett zsalugáteres ajtaját. A zsalugátereket nem lehetett használni, bedagadtak. Az egyik kitört. „Hogy törhetett ki?”, kérdezte valamelyikük. „Elképzelhetetlen”, mondta másikkuk. „Biztos valaki erővel próbálta felhúzni.” „A nap miatt?” „Igen, a nap miatt, minden bizonytal.” „Vagy a legyek, szúnyogok miatt.” „Igen.” „Pedig jobbak és erősebbek, mint a redőnyök.” „Igen.” „Vagy talán túl erősek is?” „Persze.” „No de a parton, ahol még a hullámok is verik?” „A hullámok.” „A hullámok.” „Meg a sirályok.” „Igen.” „De én jobban szeretem azokat, amelyek zöldre vannak festve.” „Főleg ha egy kicsit kifakulnak.” „Meg ha már pörög róluk a festék.” „De látom, most mindenki fehérre festi.” „Az egész város.” „Ez stramm, hogy a városban mindenki egyformára festi a zsalugátereket.” „Stramm.” „Főleg ha hajóval jössz. A kikötőből.” „Ha mind le van engedve.” „Ha hajóval jössz és az egész város zsalugátéra le van engedve.” „Az egész városé.” Ivott egy pohár vörös bort. Minden másnap, néha minden héten töltötték kétliteres balonjukat. Rágyújtott. Habár még mindig fájt a nyelve. Minden este már-már nikotinmérgezéssel fekszik. Feleségével együtt örült tempóban dohányoztak. „Ez nem lesz jó”, mondta valamelyikük. „Nem, nem lesz jó.” „Habár én lényegében még mindig amatőrnek tartom magam.” „Az nem tesz

semmit. Az is maradsz. Persze attól függetlenül, rendszeresen elszív-hatsz ötvenet." „El?" „El." „Hm." „Akkor mégis inkább csak pipázni fogok. De néha nincsen türelmem bajlódni vele." „Akkor talán a szivar?" „Tényleg. Csakhogy a mi szivarjaink szétválnak, állandóan héjazni kell őket. És az idegesít. Meg van valami mérges utóízük is. Valami nehéz, ami megüli a gyomrod." „Majd csak lesz valahogy." „Igen." Lesöpörte a morzsát az asztalról. Kidobott egy konzervdobozt. Csörgött, gurult, a sziklákön. A házigazda külön-külön mind-egyikért lemegy. Nagy zsebes kék nadrágjából konzervkulcsot keres elő és lassan, vigyázva, teljesen körülvágja őket. Kimossa, és a padlársra rakja. Még háború előttiék is vannak. Fehér kis pástétomosdobozok. A házigazda tíz hónapot van tengeren, kettőt otthon. Valamikor a szigeten lakott. Földje volt. Visszadólt az ágyba. Felesége párnája alól elővett egy puhakötésűt. Megpróbálta rekonstruálni a történetet, de sehogyan sem tudta megállapítani, mikor is aludhatott el. De érezte, valami kivált, új, tökéletesebb formát kapott és a misztikája is mélyült. Biztos a tökéletességétől. A kis francia borbély egy napon kiabálni kezdett munka közben, hogy be fogja piszkítani vérrel köpenyét. Meg hogy minden az időjárástól függ. Házigazdája valamit rejtegetett a konzervdobozokban. Már-már érezte, meghajol a mennyezet. Gyanítani kezdte, a kukacok is azért tartanak mind a mennyezetre. És ott hirtelen spirálba tekerődznek. Megüvegesednek. Nem merte kivenni zsebéből a dobozt. Visszadugta a könyvet. Átfordult. Tört egy darab sajtot. Mindkettőjük családjá ősai sajtos volt. Apja milyen csodálatos, mennyire romlott, erős, kukacos sajtokat tudott szerezni. Utána az egész család majd belefult a vízbe. Felpukkadtak. A sajtot talán addig lehet enni, míg bele nem pusztul az ember. A sajtot meg a vadhúst. Ismét felkelt. Sokáig kereste, vakon, papucsait. Aztán kilépett belőlük. Az egyiknek kikopott a bélése. A szivacs még nem sérült meg benne, csak elpiszkolódott. Tornázott. Majd a tükör elé állt. Az újságok közt turkált. Lesöpörte az egész szemetet. Volt egy egér. Felesége tán nem is tudta. A padlásról fúrt le. Az egereket sosem bocsátotta meg a tengerpartiakra, a hajósoknak. „Noénak." Eleinte nem is akart végezni vele. Amikor először pillantotta meg asztala alatt, közvetlenül a papucsánál, nagyon tetszett neki. Tiszta volt, szinte nemes. Másodszor is szimpatikusnak tűnt. A díványon, az egyik színes magazinon kocorászott. Ahogy megreccsent a szék támlája, felugrott a dívány szélén ülő nagy alvóbabá cipőjére és eltűnt a kék, fodros selyemruha alatt. Felvette a babát és alánézett. Ott kaparászott, kaucsukhasát csikorgatva körmeivel, belegabalyodva a selyembe. Visszatette a helyére. Később viszont, amikor mind szemtelenebb lett (megrágta a sajtot), sehogyan sem sikerült likvidálnia. Később már félni kezdett tőle. Könyveit kezdte dobálni utána. Nem mert szólni feleségének, hogy egész délelőtt terrorizálja az egér. Újból tornázott. Most lábgyakorlatokat végzett. Nyakkendői között turkált. Az egyik szélesebbel próbált valami újfajta csomót kivitelezni. Végül egy pöttyös fekete sálát kötött meztelen nyakára. Fűtőörészett. Egy kavicot kidobott az asztalról. Hallgatta, hogy pattog. Szeretett volna még valamit kidobni. A szomszédban bekapcsolták a rádiót. Szenvedni kezdett a zene hosszú nélkülözése miatt. Érdekes, ha sokáig nem nézett

képeket, nem járt tárlaton, a szemei is szinte kirepedeztek; faktúra-szomjuk volt. Az asztalhoz ült. Teljesen maga alá szedte lábait. Körmeit piszkálgatta egy iratkapoccsal. Teljesen kiegyenesítette. Eltörte. Eldobta. Írni kezdett. Kicsit nyugtalan vagyok. Hogy miért, azt éppen nem is tudnám megmondani. Az hiszem, nem is lényeges. De ha ezután mindig így lesz, pedig félek: igen, nehezen fogom elviselni. Érdekes dolog ez. Valami fizikai, pszichikai erő tőlem függetlenül kezdett egzisztálni. Tőlem független irányba fordult. Semmi közöm hozzá. Éppen csak várhatom, hogy elmúljon hullámszerűsége, vagy hogy megint jelentkezzen. Minden újabb alkalommal erősebben, függetlenebbül. És főleg az, hogy mind függetlenebbül. Talán nagyobb élményem még nem is volt. Olyan ez, mint amikor az ember álmában szakadék szélén jár és nincs ereje eltávolodni. Ma is, ahogy felébredtem, majdnem keresztben feküdtem. Írni kellene, az talán segítené. Van is egy pár mondatom. Lábujjait próbálta az egyik csipkés szegély szemeibe aggatni. Vékony nőies ujjai voltak. Szerette a lábafejét. Az volt talán legfőkétebb testrésze. Nem is baj, hogy egy kicsit keskeny. De később tényleg félni kezdett, hogy egy dinári fekete lyuk van a talpán. Nem is tudta pontosan melyiken, mióta. De tisztán érezte. Csak nem tudta megállapítani pontosan, melyiken. Nem emlékezett, honnan a fenéből szedte ezt, mikor. Felesége párnája tisztább volt, mint az övé. Habár ő néha meg is fordította. Nem szeretett fejet mosni, mindjobban hullott a haja, úgy érezte, tarkóján is egy fekete lyuk van, és félt, hogy neki is valami mesterkedéshez, csaláshoz kell folyamodnia, mint a kopaszodó embereknek általában. Körülbotorkálta a félszigetet. A halászok azt hitték, turista. Látszott rajta, hogy nem öslakó. Igen, látszott rajta, hogy nem öslakó. Legjobb esetben olyan emigránsfélének tűnhetett. Igaz, ahhoz meg még fiatal volt, hiszen ilyen fiatalon még nem szoktak „veszíteni” az emberek. Főleg nem olyan nagy dolgokat, olyan nagy dolgokban. Azt hitték, szereti a tengert. Zavarta, hogy amatőrnek nézik. Pedig az lehetett. Mert hát különben miért is jött volna éppen ide. Talán csak nem azért, mert szeret soká az üresbe nézni? Hogy hatalmassá növezzék magában, ha már mást nem csinálhat, vagy nem tud csinálni? Hogy egész életében ezt az úrt növezzék, ha komoly szorgalommal is? Vagy egyszerűen azért jött, mert itt dolgozik a felesége? Persze, hiszen már nem is emlékszik, mikor nézték együtt a vizet. Egyszer a múlt héten a csillagokat még nézték, de a vízről inár teljesen megfeledkeztek. Különben is, feleségét már-már öslakónak tekintik. A kis borbély nem szereti a konzervet. Alergiája van a cinezett pléh iránt.

A házigazdája szakállas.

Majd, mondjuk: konzervnyitóval vágják el a kis borbély nyakát. Az egyik kukac leesett. Hangosan koppant a parketten. Ivott egy pohár vörös bort. Már alja volt. Nem is itta ki az egész poharat. Mit fognak ma enni? Kiállt a teraszra. A cementgyárnál éppen befordult a felesége. Mikor fejezik már be ezt az utat? Feleségének rossz az egyik bokája. Integettek. Visszament a szobába. Ráhasalt az ágyra. Felesége is mellé hasalt. Lignjét hozott sütni. Sokáig csókolgatta az arcát. „Majdnem keresztben feküdtem, amikor felébredtem.” „Tényleg?” „Próbáltam a csipke szemeibe akasztani az ujjaimat. Mint va-

lami öreg görög.” „A kukacok?” „Az előbb egy leesett. Majdnem megijedtem. Akkorát koppant. Mintha üvegéből lennének,” „Stramm.” „Mit csinálunk, ha egyszer az ágyra esik valamelyik?” „Nem tudom.” „Az öreg megint lement a konzervdobozért. Pedig most egészen legu-rult.” „Egészen?” „Hallottam.” „Érdekes.” „Lassan elfogy a papiro-som. Hozhatnál valami régi számlakönyvet. Csak ne átlátszó lapút.” „Jó. Lesz elég cigarettánk?” „Majd később leugrok. Ma még úgysem voltam kint.” „Borotválkoztál?” „Igen.” „Stramm. Te, ma is láttam azt a kis siskás szamarat. Kettőkör mindig kijön az útra.” „Meg kel-lene kérdezni, hogy eladják-e.” „Tényleg megvennéd nekem?” „Jó vicc.” „Ha jövőre sikerül átköltöznünk a szigetre, ott istállónk is lesz. Hiszen neked úgyis van időd gondozni.” „Van.” „Fantasztikus.” „Tény-leg.” „Fantasztikus. És nem is unatkoznál délelőttönként.” „Tényleg.” „Majd sütök lignjét.” „Jó.” Felkelt. Levetközött. Sötétzöld alsóingben volt. Felkötötte a haját. Szép, hosszú, telt karjai voltak. Fiatalkorá-ban evezett. Biztos azért fejlődtek ki ilyen szépen a végtagjai. Csak nem emlékszik, mikor kezdett el hízni. Mindig kis, sovány lánynak tudta. Egy napon, magas, telt asszony lett belőle. Szép volt a felesége. Ő is felkelt. Odament hozzá a tükörhöz, és megcsókolta a hátát. So-káig nézték egymást a tükörben. Aztán újból az ágyra huppant. „Te, tulajdonképpen ezek a mi mézesheteink! Nem?” „De.” Majdnem le-vágattam a hajam.” „Elfogyott a bor. Majd azt is kell hoznom, ha ci-garettáért megyek. Ne felejtse el kimosni az üveget.” „Nem.” „Ugye, fűgét elfelejtettél hozni?” „Már nem kaptam.” „Hozz, légy szíves, egy hamutálcát. A fene egye meg, úgy látszik még mindig kevés van.” Fe-leisége összerakta a könyveket. Kicsit meghajolva, félretartott fejfel járkált a szobában. Csak ha szívott a cigarettából, akkor állt meg és fordult feléje. Szép hosszú ujjai voltak. Szerette nézni, hogyan ci-garettázik „Írtál valamit?” „Írtam.” „Jó.” „Kevés”. „Miért nem jársz az utóbbi hetekben sétálni? Kicsit felfrissülnél. Több erőd lenne az asztalnál ülni.” „Nem szeretem, ha bámészkodnak az emberek. Látszik rajtam, hogy nem vagyok őslakó.” Őslakó? Ezt meg honnan a nyava-lyából szedted. Őslakó.” „A fenéből. Tényleg a fenéből. Honnan is szed-hettem volna?” „Dobd csak ide a gyufát.” „Tessék.” „Látszik rajtad, hogy nem vagy őslakó.” „Nem, csak valami hasonlót próbáltam írni”, mondta mosolyogva, „meg hogy egy fekete lyuk van a kezemen, az órá-m alatt.” „Fekete lyuk?” „Igen, meg a talpamon, meg a tarkómon.” Nevetve birkóztak. „Meg mit még?” „Meg azt, hogy keresztben fe-küdtem az ágyon.” „Keresztben?” „Keresztben.” „Hát akkor te dol-goztál.” „Persze.” „Stramm.” „Csak soká keltem ki az ágyból. Mintha valaki ráült volna a melleimre.” „Te, tényleg megvennéd azt a kis szamarat nekem?” „Tényleg.” „Ha legközelebb írsz a szigetre, ird meg, hogy istálló is kell.” „Jó.” „Ébresztőórának is jók a szakasok.” „Igen. Csak jóval kevesebb illúzióval kecsegtetnek, mint a kakasok.” „Akkor majd legalább nyugodtan elmehetek a munkára.” „Lesz, aki feléb-reszt.” „Igen. És főleg jóval kevesebb illúzióval.” „Ja, meg azt is ír-tam, hogy hajnalban legszebb a tenger.” „Hogy hajnalban legszebb a tenger?” „Igen.” „Tényleg, miért nem írsz a tengerről, a hajnali ten-gerről hosszan? Nem gondolod, hogy profitálni lehetne? Hiszen ha jól tudom, a magyar irodalomban még nincsen igazán jelen a tenger.”

„Nem tudom.” „Nézd meg. Még az öreg dubrovniki emigránsok is csak impresszionista betéteket csináltak.” „Jó, majd megpróbálom. Ezután minden hajnalban lekísérlek az autóbushoz. Már többször akartam kérdezni, mi is lett annak a sofőrnek a lányával?” „Meghalt.” „Szép volt, mint egy Michaux-vers.” „Vigyázz, felborítod a hamutálcát.” „Valami hatalmas hamutálcát kellene szereznünk.” „Olyan két-három litereset.” „Különbön már lassan olyan lesz a szobánk, akár a tengerfenék, tele kagylóval.” „Majd emelek egyet a vállalatból.” „Csak ne azt a zöld pléhet. Attól borzadok.” „Jó.” „Tudod, kezdtem én már írni valami hasonlót. Arról a típusról, akiről mégiscsak lesír, hogy nem öslakó. És ez teljesen okkupálja. Nem is nézi a tengert, nehogy azt találják hinni, hogy amatőr. Úgy érzi, ez a missziója. Tengernél lenni. Később lett volna egy-két praktikus ajánlata is. Például, hogy vízisöpörkét alkalmazzanak a partok mentén. Csak összekevertem magammal és abbahagytam.” Felkelt. A tükör előtt megigazította a haját. „Mekívántam az öreg Hemet: *Üdvözlégy, semmi, semmivel teljes, semmi sincs teveled!*” „Innék egy pohár bort. Szörnyen innék egy pohár bort.” „Én is. Én is szörnyen innék egy pohár bort. Szörnyen innék egy pohár bort.” „Én is. Én is szörnyen innék egy pohár bort.” „Te, végül teljesen megfeketednek a fogaink. És akkor majd elhiszik, hogy öslakó vagy.” „Már szaladok is.” „Várj, hogy kimossam.” „Ugye, a piroskockásat vegyem fel?” „Mindegy.” Felesége kiment a csaphoz. Hallotta az első vízsugár ütését. Megint a tükörhöz ment. Eligazította tarkóján a haját. „Itt van, csavard be valami újságba.” „Nem fontos.” „Addig majd megsütöm a lignjét. Siess.” „Sietek.” Lent a parton kiült a kocsmá teraszára, csak késő éjszaka botorkált haza. „Egy kicsit tovább találtam „elnézni” a vizet”, mondta, ahogy benyitott. De a felesége már aludt. Csak most látta igazán, milyen szép hosszúak a lábai, a karjai. Öntött egy pohár bort. Levetette ingét, kipakolta zsebeiből a cigarettát. Azt a dobozt még mindig otthagya. Az égő melletti kukac kinyújtózkodott, de a világosságra ismét spirálba csavarodott. Hallani lehetett üveggyűrűi csikorgását. Most tudta csak meg, hogy szereti ezeket a kukacokat. Ezeket az üvegekukacokat. Nem tudta, miért is nyomta össze azt az egyet. Igaz, különben sosem tudta volna meg, hogy üvegből vannak, hogy üvegekukacok. De valóban, mit fognak csinálni, ha ágyukra pottyann véletlenül valamelyik? „Egy kicsit tovább találtam nézni a vizet,” mondta megint felesége felé fordulva. Aludt. Arcát a kis kemény párnára nyomta. Haja teljesen eltakarta fejét. Karjait egyformán feje fölé emelte, akár egy kancsó. Háta szeplős volt. Felkelt, az ágyhoz ment, és mutatóujjával megérintette, nyomta a vállát. Egészen puha volt. Megsimogatta a karját. Főrré volt. Öntött egy pohár bort, és a pohárral a kezében visszaült az asztalra. Megint becsempészte magát egy szűnyog. Rengeteg volt a szűnyog. Az úttal levágtak egy-két tengersücsköt és ezek máris fertőkké alakultak. Éjszakánként búzzal árasztották el a környéket. Pedig napközben olyan erős a fenyőillat. A fenyőről is kapta a környék a nevét. Két-három öreg fenyves is volt a közelben. Szeretett arra sétálni. Talán jobban, mint a parton. A sivár vörös föld, egy-egy birka vagy szamár, a nyútt öreg fák csoportja bibliai hangulattal töltötte el mindig. Arra benn a turista is több volt. Szeretett a turisták közelében. Mindenki láthatta.

ő nem turista. Színes sátraikat vizsgálta, kocsijaikba lesett. Az elhagyatott, magános útmenti gyümölcsfákra kapaszkodott. Egyszer látott egy bokrot. Semmi más nem volt a láthatáron. Csak egészen hátul, talán még a horizonton is kívül, a fehér mészkőhegyek Mintha havasak lettek volna a csúcsaik. Közvetlenül a bokor tövében egy birka fejelegett. Mintha a glédicsbe akadt volna a szarva. Felette olyan nagy volt a kékség Mintha ott mélyebb, magasabb lett volna a világ. Amikor hazaért, azt mondta feleségének, „olyan bibliai volt ma minden!” És az egyik gyerekkori barátjáról mesélt. Évekig, csak úgy, akkor engedték ki, ha a birkájukat is vitte. Még a városban is a birkával csellengett mindig. Megkopott a szőre, és később már tényleg úgy festett, mint egy kutya. Mindenki ismerte, szerette a városban. Olyan szelíd jószág volt, hogy labdázásnál kapufélfának lehetett odaállítani. Emlékezett, egyszer lopni mentek s amikor megzavarta őket a csőz, inkább a zsákmányt hagyták ott, de a birkát a nyakukba vették. Nagyon sokáig élt. Már felnőttek, amikor meghalt. Többen meg is siratták. Egy nyáron tanyára adták a szülei, birkát őrizni. A szikes föld, a delelés, a kánikula, a birkatej. Megszőkött. De később olyan erős lett a nosztalgiája. Rágyújtott. A teli hamutálcákat kiborította az egyik újságra. Összegyűrte és letette a sarokba. Az előtte levő kagyló cementes volt. El nem tudta képzelni, mitől lett cementes a kagyló. Próbálta lekaparni a gyufaszálakkal. De sohasem tudott „gyöngyházhoz” jutni. Amikor utoljára fürödtek (tényleg, milyen régen fürödtek már) felesége beúszott az egyik homokszedőre és lebukott a vödörrel. Összerakta a könyveit. Hajnalodott. Öntött egy pohár bort. Felesége mocorogni kezdett. A hátára fordult. Mintha bedagadtak volna a szemei. Még sosem látta ilyen szépnek. Most egy kis rést nyitott az egyik szemén. De abban a pillanatban már mosolygott is. „Az este, az éjszaka egy kicsit tovább találtam nézni a vizet, el találtam nézni”, mondta gyorsan, forró testéhez lapulva. Mosolygott és szégyenlősen a párna mögé bújva megdörzsölte a szemét. „De hiszen te nem is vacsoráztál.” „Nem.” „Egy kicsit tovább találtam nézni a vizet”, mondta. Felesége hangosan felkacagott, mintha megcsiklandozták volna. „*Zaista vam kažem, onaj koga ne opi ova voda, nikad neće ugledati raj*”, mondta nevetve, ásítózva. „Kérsz egy pohár bort?” „Előbb cigarettát. Adj egy hamutálcát is.” „Nézd csak, honnan a fenéből lett cementes ez a kagyló? Mi a fenének gyöngyházon cement?” Nevettek. Felkelt, eloltotta a villanyt. „Nézd, a kukacok nem mozdultak. Talán már nem is élnek.” „De, az éjszaka, ahogy hazajöttem, ez kinyújtózott. Szinte hallani lehetett üveggyűrűi csikorgását. Nem is meséltem még neked, hogy ezek üveggukacok.” „De valóban, mit fogunk csinálni, ha ágyunkra pottyán valamelyik?” „Nem tudom. Addigra majd csak kiagyalunk valamit.” „Kérek bort.” „Tessék.” „Milyen finom hideg.” „Öltsz gyorsan. Leszaladunk a partra. Megfürdünk! Jó?”